Brassó, 1891. VII. évfolyam, 30-ik szám. Szombat, szept. 12.

Bérmentetlen levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:
Egész évre . . 7 frt kr
Félévre . . . 3 " 50 "
Negyedévre . . 1 " 75 "
Külföldre egész évre 20 frank.

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban a Gross Gusztáv botfokelektorujában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómegyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Hirdetések tölvétetnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésnél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után még külön 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nyilttéri közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztőségi iroda
Brassó, Kolostor-utcza 26. szám alatt.
hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Felelős szerkesztő:
Dr. WEISS IGNÁCZ.
Kéziratok vissza nem adatnak.

A lap kiadóhivatala:
Brassó, Kolostor-utcza 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

A brassói nyugdijintézet.

A brassóiaknak még hálás emlékezetében él Lange P. Brassó városi szenátor, ki a szivét eltöltött emberszeretet által vezéreltetve, 1844-ben, tehát 36 évvel ezelőtt a brassói nyugdijintézetet azon reményben alapította, hogy ez által és ennek segélyével egyesek és családok megtakarított és az intézetbe 17 éven át befizetett filléreikből önmagunkat egy évről-évre emelkedő oly nyugdijat biztositsanak, mely óket aggkorukban a gondoktól mentesítse.

Langenak, — ki különben is érdemeket szerzett magának városunk körül, lelki szemei előtt az lebegett, hogy az intézet vezetői mindig a felebaráti szeretettől áthatott és nem saját érdekeiket hajhászó egyének lesznek és hogy az intézet örökre önzetlen kezek által vezéreltetve, nemzedekről-nemzedékre fogja a jólétet árasztani tagjaira.

Negyvenhat év nagy idő, azóta sokat változott a világ; mások lettek az emberek, a felebaráti szeretet — csak az ajkakon, de nem a szivekben honol, az önzés és a gazdagodási vágy viszik a nagy szót a piaczon és mások érdekei csak addig respektáltatnak, a mig valamit hajtanak.

A Lange által készitett alapszabályok 17 évi, 12 frt pengőpénz befizetése esetére a 18 éves nyugdijasnak évi 30 frt, — a 40 éveseknek évi 52 frt, az 50 éveseknek évi 70 frt, a 60 éveseknek évi 108 frt és 97 éveseknek évi 500 frt pengőpénzt helyezett kilátásba, és az alapszabályok 14. §-a azt mondja, hogy „miután az évenként befizetendő díjak egy harmada az alaptőkéhez ütendő, a nyugdijak idővel a fiatalabb nyugdijasokra nézve is rendkivül magasra fogván emelkedni, a mi a nyugdijasok nagy részénél a tétlenséget növelni, a munkára való hajlamot fogja csökkenteni; és hogy ennek eleje vétessék, megállapittatott, hogy egy 18 éves nyugdijas évi nyugdija 60 forint p. pénznél magasabb ne lehessen és hogy — mert igy tetemes összeg fog felgyülni — a pénz egy része árvák segélyezésére, de különösen a brassói ipar emelésére fordittassék".

Ezek valóban, mint Lurtz F. G. mondja, „arany gyümölcsök ezüst tartályban".

Alig állott fenn az intézet 8 évig, tehát 1853-ban már — maga Lange az intézet behető reformját szükségesnek találta és az alhoz kötött nagy várakozását leszállitva, kereszttül vitte, hogy a nyugdijakra nézve megállapitott forintok egységekre „Enheiten"-re változtattak át, a forint helyett tehát már krajczár, garas, taller, huszas stb. értelthetett és igy a biztos forint bizonytalan egységgel cseréltetett fel.

Ezen csere következtében az azelőtti nyugdij forint mind alább szállott, ugy hogy az az 1872. évben már csak 45 krt tett.

A nyugdijintézet fennállásának 18-ik évében, 1862-ben Leitner J. Th. egy füzetet adott ki e czim alatt: „Meddig állhat még fenn a nyugdijintézet" és ebben alaposan, nagy szakértelemmel kimutatta, hogy a fizetendő nyugdijak alapjául vett számitás helytelen és hogy az intézet még legfennebb 15 évig tarthatja fenn magát, és egyuttal reá mutatott arra, hogy mi módon lehetne a bajokat orvosolni.

Dacára annak, hogy Leitner már ezelőtt majdnem 30 évvel reámutatott arra, hogy a nyugdijak kifizetésére nézve készült tabellák helytelenek, az intézet vezetői ezen végzetes hiba jóvátételét folyton elhalasztották, — évi jelentéseikben azonban folyton hangzatos szavakkal kecsegtették a tagokat, csakhogy minél több lépjen be az intézetbe.

Ezen évi jelentéseknek tulajdonitható csak, hogy az intézet vagyona, mely az 1844. évben 2768 frtot tett, az 1850. év végén 50673 frt, 1855-ben 137,314 frt és 1862. év végén 363,805 frtra növekedett.

Az 1872. évben Lurtz Ed. Ferencz tanár bocsátott közre egy alapos tanulmánynyal késztett röpiratot, melyben ugyancsak reá mutatott, hogy az intézet helytelen tabellák alapján fizeti a nyugdijakat és egyuttal megkisérlette az „egység"-eket kiszámitani.

Ezen nagy tudományossággal megejtett számitás alapján az „egység" 34 krban állapittatott meg; az intézet fennállásának 27-ik évében tehát már az eredetileg megállapitott 1 forint nyugdij 34 krajczárra szállott le.

Az tehát, ki az eredeti alapszabály és tabella alapján évi 30 frt nyugdijra számitott, már csak 10 frt 10 krt kapott.

Az egységek helyes és alapos kiszámitásának elmulasztása következtében az intézet fennállása óta circa 1.500.000 frttal fizetett ki ingatlanul többet a nyugdijélvezőknek, még nyugdijat nem évenként a hátrányára és megkárositására.

Az „egység"-ek helytelen kiszámitásán kivül azonban az intézetet fennállhatásában sok más körülmény is alázta.

Eltekintve attttól, hogy az intézet kezelési költsége az 1870—1887, tehát 18 évi időtartam alatt évenként átlag 11,411 frtnál többet, és ezen 18 év alatt összesen 205,400 frt 03 krt tett, a mi hallatlan nagy összeg egy ily intézetnél, az intézet készpénzét ingatlanokra kölcsönözvén ki, ezen kölcsönök behajtásánál számos ingatlant értéken alól vásárolt meg, a mi az intézet tőkéje kamatjának tetemes csökkenését vonta maga után, az ujabb időben pedig a 150,000 frtra előirányzott, de circa 300,000 frtba került nyugdijintézeti épület felépitése és egy téglagyár felállitása által is az intézeti tőkék jövedelmét tetemesen apasztotta, mert a ház most, midőn még adómentes, a befektetett tőke 3%-át alig hajtja, a téglagyár pedig csak kiadást okoz.

A nyugdijaknak évről-évre történt csökkenése és az intézet kezelésében rejlő hibák már évekkel ezelőtt felünvén több tagnak, ezek az intézet liquidátójától követelték, de mindannyiszor leszavaztattak a közgyülésen.

Az intézetnek több ezer tagja lévén Brassón kivül, Romániában és Magyarországban, a Romániából és a közeli Nagy-Szebenből, Segesvárról stb. ide jött tagoknak végre sikerült kiviuni, hogy a liquidatió kérdésének alapos megvitatása és eldöntése érdekében egy közgyülés hivassék egybe.

A közgyülést az igazgatóság folyó hó 15., 16- és 17-ére tüzvén ki, kötelességünknek tartjuk mi is a nyugdijintézet ügyéhez hozzászólani.

Nézetünk szerint a nyugdijintézet alapszabály szerinti azon feladatát, hogy tagjainak a kor emlekedésével haladó magasabb nyugdijakat fizessen, már évekkel ezelőtt nem teljesitvén, de sőt a nyugdijakat bizonyos időközönként leszállitván, már ez okból is megszüntetendő, annál is inkább, mert számos biztos oly intézet van, melyek-

TÁRCZA.

A mentő.

Egy csodálatos esetnek voltam a tanuja tizedik tengeri utazásom alatt. A Brason és társa czég megbizójaként utaztam Antwerpenbe. Egy belga hajón mentem, „Westerland" volt a neve.

A „Westerland" egyike az ujkori bárkáknak, melyet gyors-hajónak gunyolnak ugyan, de primitiv berendezése, rossz élelmezése és hiányos legénysége ezt erősen meghazudtolja.

Az utasok többnyire földhözragadt szegény emberek voltak, kik velem együtt, minden veretlekes munkájok daczára sem voltak képesek a dollárok hazájában meggazdagodni. Amerika nem olyan arányosság, milyennek néhány ideiglen kivándorlási ügynök hirezteti. Gyakran még a mindennapiért is óriási mértékben kell küzdeni.

A második osztály utasai közt a legrokonszenvesebb alak egy bajos, szőke nő volt, kinek áltatszóan halvány vonásai bár sok szenvedésről tanuskodtak, de nagy kék szemei mindenki tetszését megnyerték.

Csak egy amerikai utas, ki a párisi világkiállitásra utazott, nézett reá villogó szemekkel. Ő ismerte az asszonykát, ki első napokban folyton négy éves fiának dédelgetésével volt elfoglalva.

— Vétett önnek ez a casinos nőcske valami, mister? hogy folyton olyan vasilyes szemeket vet reá — kérdeztem a második napon, midőn a fődiszten sétáltunk.

— Sokat! — volt az egyhangu, de azért dühös válasz.

— Lehetetlen. Hiszen olyan jámbornak néz ki, mint az ölbeli bárány.

— A tenger is jámbor külsőleg, de belül, a fenekén egy egész kártékony világ nyüzsög.

— Kivánesiva tesz. Nem lenne szives elbeszélni ennek az asszonyságnak kártékonyságát?

— Elmondhatom. Egy házban laktunk Philadelphiában. A férj becsületes, de szerencsétlen munkás volt, soha sem tudott tartós munkát kapni. Es e miatt nagyon el volt keseredve, de ez még sem hajtotta volna a kétségbeesésbe, a halálba.

— Tehát öngyilkos lett?

— Nem. Ezzegázban sem volt. Becsületes emberek, kik szeretik családjokat, nem szokták megelőzni a végzetet. A halál ugy is eljön.

— Régi igazság.

— A világ azt mondta, hogy a véletlen szerencsétlenség vetett véget munkás életének; de a világ hasonlit a gyermekhez, kit járszalagon kell vezetni. Nem bir a saját lábán járni. Örökké a látszat után téli. Ez asszony megölette a férjét! — mondta villogó szemekkel az amerikai.

— Megölette? — ismétlém megtöbbenve. S a törvény még se tette reá kezét?

— A törvény nem lát tovább az orránál. Csak járt utakon képes haladni.

— Tükön alkok a kivánesiság miatt!

— A szerencsétlen Bood, az asszonynak férje, egy szép napon arra ébredt, hogy a felesége megcsalja. Figyelni, vigyázni kezdett. De nem sokáig tehette. Az asszony is megsejtette, hogy férje tudatára ébredt hűtlenségének. Ismerte férjét, tudta, hogy hűtlenségét nem fogja bosszutlanul hagyni. Megölöze.

— Hogyan?

— Megölette a szeretőjével — válaszolta a dühtől vérvörös arczczal utitársam.

Az amerikai felindulásában néhány lépés[s] tett, nagykat fuji és azután elfojtott hangon folytatta:

— Philadelphiában az a rossz szokás van, hogy a személyszállitó vonatok a nyilt utczán robognak keresztül. Sok szerencsétlenség származott már ebből, sok kony hullott már e miatt. Dolly, az asszony szeretője, jó barátja volt Boodnak. Egy napon, midőn munkába mentek — az asszony már értesitette szeretőjét a férj gyanujáról — a vonat ép akkor robogott az utczán végig. Egy lökés és a szegény Bood a mozdony kerekei alatt szétroncsolt hulla volt.

— Iszonyu! S a gyilkos tettét senki sem látta?

— De igen, ketten. Az Isten és én.

— Nos, tehát miért nem jelentette fel a gyilkost?

— Miután az Isten földi biróság előtt nem szokott tanunak megjelenni, egy magam nem tehettem följelentést.

— És igy a gyilkos bántatlanul elmenekült?

— Kitalálta. Átjött Európába.

— Most az asszony utána jön?

— Utána. Még pedig jól megrakodva pénzzel.

— Honnan kapta a pénzt?

— A vasutársaságtól, melyet beperelt. E pillanatban éles, szivigható kiáltás hangzott a levegőbe. Az isztonyu kiáltás arról az oldalról jött, hol az özvegy és gyermeke ültek. A haragos amerikai egy röppenő percz alatt ott termett, és csak jóval utána érkeztem.

A kis pajkos fiu kibontakozott anyja öléből és mig, mi rosszat sem sejtve, ábrándjaiba merült, valahogyan felmászott és mint fa-lóra ült a korlátra.

Egy matróz gyerek hamarosan észrevette a veszélyes lovaglást, de mielőtt oda ugrott,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nél egy bizonyos időn át befizetendő részletek után a korral emelkedő nagyobb nyugdíj érhető el, mint a mennyit a nyugdíjintézet fizetni képes és e mellett a befizetett összeg sem vesz el elhalálozás esetén — mint a nyugdíjintézetnél.

Az az 1.500.000 frt, melyet az intézet, a helytelen tabellák alapján a nyugdíjasoknak többet fizetett a még nem nyugdíjképes tagok világos kárára, — többé be nem hozható és jóvá nem tehető és egymagában véve oly kárt képez, mely az intézetet alapjában megingatva, en nek lehetetlenné teszi, alapszabályilag elvállalt kötelezettségeit teljesíteni; már pedig ha egy intézet kötelezettségeinek megfelelni többé nem képes, az megszüntetendő, mert fentartásának szükségessége is megszűnt.

Az kétségtelenül jogában áll a tagoknak, hogy a nyugdíj egységeket még lejebb szállítsák és hogy befizetett tőkéinek kamatját se kívánják; ámde sik lesznek azok, a kik akkor, mikor tudják, hogy elhalálozásuk esetén befizetett tőkéjük oda vesz — mert azt tartják az alapszabályok — még pénzük kamatját se akarják kapni?

Már pedig miután az utóbbi éveiben az intézet iránti bizalom annyira megrendült, hogy uj tagok be sem lépnek, ezeknek 17 évi befizetett tőkéjük-, avagy elhalálozásuk következtében oda veszendő tőkéjük kamatja ra a tagok nem számíthatnak: honnan, miként emelkedjék a meglévő tőke kamatja, á mely egyedül volna képes a nyugdíjakat emelni? és honnan, miből fedeztessék az évi 11.000 frton felüli kezelési költség?

Mi azt hisszük, hogy itt csak egy mód segíthet és juttathatja a tagokat befizetett pénzüknek bár egy részéhez, és pedig csak a gyors és sürgős liquidáció.

És ezen liquidáció igen könnyen megejthető lenne.

Az intézet vagyona részint készpénzből, részint kiunlévő bekebelezett követelésekből és ingatlanokból áll.

Az ingatlanok nyilvános árverésen eladandók, a kiunlévő követelések átvételére pedig találhatók mindenféle, mely azokat átvegye és kifizesse.

Ily módon az egész vagyon rövid idő alatt pénzzé tétetvén, alaposan kiszámítandó, hogy a tagok egyenként a meglévő vagyonból, és pedig a nyugdíj még nem élvezettek befizetett összegik, és a már nyugdíjt élvezettek — élvezett nyugdíjuk arányában menyit kapjanak és a pénz ezen számítás alapján kiosztandó lenne.

Mint halljuk, a közgyűlésre számosan fognak jönni Romániából, Magyarországról és az erdélyi részekből. Ajánljuk a tagoknak a liquidatiót, mely még most lehetővé teszi pénzük egy részének megmentését; az igazgatóság pedig igen jól fogja tenni, ha a liquidatiót nem ellenzi és azt sürgősen önmaga eszközli, nehogy az úgy ódiuma öt érje, mert az kétségtelen, hogy a nyugdíjintézet ügyeinek eddigi vitelében nagy felelősség terheli az igazgatóságot.

Dr. W. I.

Belföld

A félhivatalos „Bud. Korr." tegnap a következő kommünikét küldte a lapoknak:

„A miniszterium lehetőek alíitólag follmerilt egyetlenségek és különféle fontos hírnevesek tárgyában folyton megujuló kóbmányokkal szemben legilletekesebb informáczió alapján allíthatjuk, hogy ezek összesüghen minden tényleges aspect nélkülöznek és egyáltalán nem tesznek bizott érdemletteké az által, hogy gynkran variáltatnak és ismételtetnek A kabinet nekelsen nincsenek differencziák, az igazságügyi miniszternek legkozelebbi utazása, melyet Bécsbe azért tett, hogy egy orvosszakértőt, a legkeresztelés sem szolgálhat bizonyítékul ezen bizonyos rószról mindenesetre felette óhajtott allításnak. Ép oly valótlanok a herczegprimás közeli kinevezésére vonatkozó összes jelentések. Erre nézve illetékes elöterjesztés sem tétetett és igy bármely névnek említése teljesen jogosulatlan."

Galgóczon az ágost. evang. egyház küldöttsége tisztelgésére a Felsége a király előtt, a küldöttséget vezetett püspök szavaira a király következőket felelte:

„Hódoló tisztelgésüket kedvesen és kösönettel fogadom. Reményem és elvárom, hogy bármely ajku hivek körében mindenkor buzgóan ápolni fogják a hitet, valláosságot és kárhozatos iránytól ment tiszta hazafiság érzelmit, mi által legjobban biztosíthatják magaknak és hitsorosaiknak állandó megelégedésemet." (Hosszas éljenzés.)

Az izraelita hitközség küldöttségének pedig ő Felsége ezt válaszolta:

„Jó kívánatoktól kisért hódolatukat kedvesen fogadom és bizva hű és hazafias érzelmeikben, szívesen biztosítom önöket további oltalmamról és kegyelemről."

A német czászár Münchenben diesérettel szólt az osztrák-magyar hadsereg hadgyakorlatairól. Főkép az osztrák tartalékosok kitartását és ügyességét magasztalta. Azt is mondta, hogy boldog, a miért ilyen harczra kész szövetségese van.

Horvát-cseh szoldiarités. Zágrábban szept. 8 án a jogpárt értekezletet tartott, melyen az iszturiai tartományi gyűlésnek összes horvát képviselői részt vettek. Elhatározták, hogy az ifju csehekkel szoliáriszan fognak eljárni.

Külföld

Németország nem fog beleegyezni a berlini szerződés revizióját czélzó konferencziába, ha a programmot előre nem állapithatják meg. De még igy is kétséges Németország hozzájárulása, mert az a konferencia inkább csak felbolygatná a keleti kérdést, somhogy a béke biztosítására szolgálna.

Angol hangok a helyzetről. Az általános politikai helyzetről czikkezve, a „Morning Post" kiejti, hogy még a legügyesebb diplomácia sem képes felhuzni azt a kötelékek, mely Nagy-Britannia és a közép-európai hatalmak közt kölcsönösen fennáll. — A „Standard" ugy véli, hogy nem kell meglepődni, ha nemsokára a hárma szövetség oly czélokat vesszünk hirt, mely arra van hivatva, hogy a kronstadi testvériesülés és annak következményei által keltett benyomást megváltoztassa vagy pedig egészen megszüntesse.

Grévy halála. Grévy Mont sous Vaudrey jurad departmentbeli helyiségében halt meg négy napos tüdőbaj után. A halálhir Grévy aggkora daczára nagyon váratlanul érkezett, minthogy semmit sem tudtak a kóstarassag volt elnökének betegségéről. Grévy augusztus 16-án legjobb egészségben távozott Párisból. Nejo, leánya, vőe és két unokája kisérték. Hátrahagyott vagyonát 12 millióra becslik. Temetését illetőleg meg nem fordult véglegés intézkedés. Valószínűleg ott temetik el, a hol meghalt. Toubszór fejezte ki óhajtat, hogy Mont sous Vaudreyben temessék el, mert szeresen tartozkodott oda és a Jura departementban választóitak meg mindig képviselőé. Az esti lapok nagyon dicsérőleg emlékeznek meg róla; azt mondják, hogy segedő testvérét a kóstarassag létesítésénél és midőnkor hu maradt politikai meggyőződéséhez.

Az uj nagyvezért a szultán különösen kitüntette ama ritka kegyével, hogy a Jyldiz-kioszkban rendelt számára lakást. Az uj nagyvezér az elhunyt Ali Szaid helyére termelhen fog lakni, melyeket a szultán költségén ujra betuborozták.

Brassó város közgyülése.

A folyó hó 9-én megtartott városi közgyűlést — meglehetős látogatottság mellett — elnöklő polgármester $\frac{1}{4}$ 5 órakor megnyitván, a napirendre tűzött tárgyak a következőleg tárgyalattak le:

1. A vizvezeték stb. ügyében felveendő 2.600.000 forint tárgyában elhatároztatott a 2.600.000 frt a magy. jelzálog-hitelbanktól felvenni, 50 évi lejtezésre, 5 egész és $^{60}/_{128}$ $^{0}/_{0}$ kamatra, és a pénz 5 év alatti részletekben lesz — szükség szerint — felvenndő, a kamatok a felvételtől kezdve fizetendők, feltételezve, hogy ezt a miniszterium engedélyezi és hogy a magyar jelzalog-bank ezt elfogadja.

2. A Szárasz-Temesben a határrendezés alkalmával Romániához esett terület eladása iránti inditvány 30 napja ujabban tárgyalásra kitűzendő.

3. A sétatéri kávéház kiépítésére vonatkozó ajánlatok tárgyalása elhalasztatott.

4. Dráxler Sándornak 3 pont ala ti kávéház megvételére vonatkozó ajánlata elutasitatik és egy 5 tagu bizottság ezen ügy tanulmányozása kiküldetik.

5. Gyál Teréz-féle parczellák megvétele iránti inditvány 30 napra ujabban kitüzetik.

6. A husfogyasztási adónak a varos alatti leendő beszedése elhatároztatik.

7. Az 1892. évre meghivott orvosok és természettudósok fogadtatása — ötletéből szükséges 1000 frt megszavaztatott.

8. A városunk kórház-utcza 69 sz. a háza bérbe adatott.

9 A katonaság részére egy czélövő hely engedélyeztetik.

10. Ünnesch Gottfried erdőszigakornok részére egy évi szabadságidő engedélyeztetik katonai kötelezettsége teljesíthetése végett.

11 Boyer Viktor városi hivatalnoknak szabadságidő engedélyeztetik.

Román lapszemle.

Megindult a tollharcz a román nacziónalisták táborában minden vonalon. Babes Vincze, a komité elnöke volt az első, a ki nyilt levelet intézett a „Telegr. Roman" szerkesztőjéhez, melyben hivatkozva a „Telegr. Roman" és a balszárnyú „Untrea" érdemeire, ezeknek s illetőleg az érsekeknek bizalmához fordul, mert ő — ugymond — mindig kárhoztatta azon egyéneket és azon közlonyöket, a kik mig egyfelől tüzes szájjal harczoltak a kötelleneg ellen, a mi becsületökre vallik, ugyanakkor másfelől kigyói nyelvvel dolgoznak a kűzdők belső erősödésének és bizalmának lerontására. Erre aztán a „Gazeta" adja meg a választ ilyenformán: „Meg vagyunk győződve, hogy Babes ezt a levelet a legjobb szándékkal irta, de ez olyan természetű, hogy az ellenfél azt a tüzre és azoknak, a kik a komitét támadják s a fegyelmetlenséget védik, triüyet nyujtand arra, hogy a közönséget félrevezessék; ujabb gyanusitásra és személyes támadásokra adand alkalmat.

Ezután közli a „Telegr. Roman" után Babes levelét és ezt hosszasan kommentálja. Nem érti, hogy arra mi szükség volt. Szerinte ennek a levélnek az a czélja, hogy felejtsen azt, hogy miért fordult épen a „Telegr. Roman"-hoz, a mely lap azelőtt hat nappal irta, hogy: „kivül álli a román komité táborán." Elég lett volna ha Babes kijelenti vala, hogy birhonnan elfogadja a nagy nemzeti ügy támogatását, de ezért nem volt szükség a budapesti felső házig, (a hol Babes szerint az érsekei erélyivel szólaltak volt fel a kisdedóvó törvényjavaslat ellen.) A „Gazeta" tehát elhibázott lépésnek tartja azt, hogy Babes az érsekehez fordult, mert ez által tunger gyanusitásra nyitotta meg az utat. Nem meszel meg ugyan a „Gaz." a gyanusitókat, de tudjuk, hogy a tribunistákat érti ezek alatt. Azon kételkedik a „Gaz.", hogy az érsekek megkösönnek neki azt a Babes által nyilvánitott bizalmat.

Még hozott a „Telegr. Roman" és utána a „Gazeta" egy másik levelet Mocsonyi Sándortól, mely a román komitéhez van intéz ve, melyben az iró ingalmatlanul lelki szokat, a kik ő szamsztoftak, t. i. a bukaresti lapokban és fejtegeti azt, hogy a pártban szigoru fegyelemnek kell lám, mert ellenesetben a párt szétmegy, megsemmisül. Ez a levél is meglepte a „Gazetát" azon nyilatkozatért, mely ebben a levében a „Telegr. Roman"-nak szól. Vajjon ennek a meglepetésnek oka nem rejt-e magában egy kis féltékenységet? Tényleg a „Gazeta" tartana magát a nemzetiügy öreg harczosának és ime mégis meglepetésben részesült! Babes és Mocsonyi a Román Miron érsek lapjához fordultak, mellőzték a „Gazetát". Ki lehetünk készüléve a tovább tolhaczra, a mely minket annyiban érdekel, hogy tusztázni fogja a román nacziónál-párt bizalmát. A „Tribuna" a harczban szokása szerint a czélsók organuma leend.

Hát a „Gazeta" ? Ezt majd csak meglatjuk. A mi feladatunk csak a szemlelődés és olvasóink tájékoztatása.

Emlékezzünk meg most az athenei diákoknak a bukuresti diákokhoz intézett válaszáról a „Gaz." után, melyben ilyen kitételek fordulnak elő:

„Magyarországon a románoknak nem ismertik el jogaikat, mert a magyarok, kik meg avarják őket magyarosítani, semmit sem tisztelnek. Kötelezik, hogy tanuljanak magyarul: Igaz, de van e ebben kárik a románoknak? A Bach-korszakban zugolódás nélkül tanultak németül.

De halljuk tovább. „Krőszakkal bezarják iskoláikat (?) és templomaikat,(?) törvénytelen kezet vetnek vagyonukra (?) és jaj annak, a ki szólni mer, azonnal árulónak, forradalmárnak nyilvánitják, vagyonát lefoglalják és az elitélt a börtönben rothad el."

Igy a görög diákok, a kik nem ismerik a mi viszonyainkat. Hát a „Gaz." nem ismeri-e? Hogyan ne ismerné. Miért nem teszi tehát megjegyzést az ilyen vakmerő ragalmakra? Ezt egyedül csak ő tudja — Milanóbol is közöl egy diák választ a „Gazeta" a bukuresti diákokhoz.

„Tudjátok meg, hogy a mi 20 egyetemünkön összesen 17 ezer lélek, két párt van. Egyik párt és ez a többség, meg van a viszonyokkal elégedve és nem izgatják a párt ifjuságát a politikai és társadalmi eszmék. A kisebbik párt, mely csapatokban van szervezve, kóstárassagi politikát tűz és a társadalmi téren a proletárok felszabadítására izgat. Ez azon oláz diákpárt, a mely üdvözli a román diákokat: Nem irigyeljük s még azt a jó kivánságukat sem, hogy élveznia nagy román nép, a melynek 60-as években még egyetlenegy hős fia sem siesett Garibaldihoz harczolni az olasz egységért.

Cz.

Irodalom.

Jules Verne összegyűjtött munkáinak uj és olcsó kiadásara vállalkozott Eisler G. budapesti könyvkereskedése. A vállalat első kötete: „Sztrogoff Mihály utazása Moszkvától—Irkutszkig" itt fekszik előttünk és már csak a külső kiallitást véve is tekintetbe, bizvást állíthatjuk, hogy a könyv becsületére válik a magyar könyv- és kövei nyomtató iparnak. Oly elterjedésnek és oly általános tetszésnek talán még egy könyv sem örvendett, mint a lángeszű természettudós és regényiró, Jules

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár ® Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Verne munkái. Franczia és német nyelven harmincz negyven kiadást ért már egy-egy munkája és a mostani gyűjteményes kiadás nálunk is alkalmas arra, hogy mindenki megvehesse, a ki egy szép és jó könyv megszerzésére csak kevés pénzt szánhat. Ujjaink csak ugy elolvashatják e könyveket, mint azok, kik már igényesebbek az olvasmányok tekintetében. Jules Verne tolla elvi volt vonzó, hogy az mindenkit lekött és kevés iró van, kinek művei oly tanulságosak és egyuttal kellemesen mulattatók lennének, mint az övéi. Nagy előnye e gyűjteményes vállalatnak az is, hogy az összes munkák fordítását egy tol. Zempléni P. Gyula végzi, ki Verne szellemébe behatolván, az eredeti nyelvezet szépségeit hiven adja vissza. A hűtlenes szinnyomatu, pompás borítékba fűzött kötetek ára 80 kr., díszkötésben 1 frt 20 kr.

KÜLÖNFÉLÉK.

Igazságügyi kinevezések. A király Kócsi Andor kolozsvári törvényszéki jegyzőt a bánfi-hunyadi; dr. Szőke Gyula budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki aljegyzőt a kolozsvár-vásrai járásbirósághoz albirákká nevezte ki.

Megérdemelt kitüntetés. Pánczél István predeali derék szolgabiránknak a porosz IV-ik osztályu korona-rendjét adományoztatott. Gratulálunk ezen megérdemelt kitüntetésünk.

Templomi zene. Holnap vasárnap — Mária nevenapján — a szent-Ferencz-rendiek templomában délelőtt 10½ órakor tartandó magyar misénél a templomi énekkar egyleti a következő szókat adja elő: Miserere Domnum, kar-és zenekarra; Fibrer R-tól; a Gradualehoz: „Mária, néző . . .“ nőkkarra zenekisérettel, Odorich F-tól; az Offertoriumhoz: „Üdvözlet Máriának“ leányiangokra orgonakisérettel, Abt. Ferencztől.

Egy hivatlan vendégünk. A Brassó hasrmszerű, h. e. vonat osztálymérnöksége Brassó székhelyével a m. kir. államvasutak igazgatósága által felállítva lett. Vezetőségéi Fellner Lajos osztálymérnök bizatott meg.

A városi zenekar holnap este 7 órakor tartja a „Zöldfa“ szálloda alsó nagyteremsenyét; hétfőn délután pedig sétatéri zenét rendez.

Hangversenyi. A szabadkai első tamboura és dalárszulat Miklós karmester vezetése alatt holnap és a következő napokon a „Central Nrs. 1.“ nagytermében nagy hangversenyt rendez. Mutatn a társulat bel- és külföldon szép sikereket aratott, mi is figyelembe ajánljuk e hangversenyeket.

A brassói torna- és vivó egylet holnap d. e. 11 órakor a kaszinó kis termében választmányi ülést tart.

Rendőri hírek. Találtatott tegnap az alsó sétatéren egy ezüst karperecz, mely a vásrkapitányságnál átvehető.

A király uti programmja. Kolozsvári levelezőink irja, hogy a király erdélyi utazásának programmja ez: A király Galgócz-Lipótvárról e hó 11-dikén rendes vonattal indul el és Rákos—Czegléd—Szolnok—Kolozsváron át utazik Besztercére. Kolozsvárra 12-én reggeli 8 óra 40 perczkor érkezik a vonat és 5 perczenyi tartózkodás után mint különvonat megy tovább Besztercére. E hó 15-dikén utazik el a király Besztercéről külön udvari vonaton, mely Apahidára ér 16-án éjjeli 12 óra 4 perczkor, honnan utját 7 perez tartózkodás után Tövis-Aradon át Temesvárra folytatja.

A Brassó-kézdivásárhelyi vasut menetrendje, a melyet legutóbb napjaink érjenek, már kiadatott. A személyvonatok indulnak Brassóból K.-Vásárhely felé reggel 8 óra 30 p.-kor és délután 3 óra 10 p.-kor. Kézdi-Vásárhelyről Brassó felé indulnak reggel 4 órakor és délután 2 óra 45 p.-kor.; menettartam 3 óra 23 p. A megnyitás S.-Szt.-Györgyig f. hó végére várható.

A borszéki fürdőn a fürdővendégek utolsó névjegyzéke szerint bezárólag augusztus 31-ig 1078 vendég volt.

A Vörösternyi szoros csatakosaki előmunkálatát Herczeg Ödön felügyelő vezetése alatt álló mérnöki osztály megkezdette s igy legrövidebb idő alatt egy uj vasuti összeköttetést nyerünk Romániával.

Román dolgok. Lahováry román hadügyminiszter ma utazik szárnysegédje Ghica kapitány kiséretében Temesvárra, hogy ott a román király megtekintésből királynutak üdvözöljön. Miloelyt a román király visszatérkezik Romániába, Lahováry hadügyminiszter a miniszteriumból kilép és testvére Lahováry Sándor lép helyébe. — A román pénzügyminiszterium pénztára hat nap óta zárva van, mert Floreszcu tábornok elutazása óta Catargiu L.-nek még nem teltszett a pénzügyminiszteri tárcza ideiglenes vezetése alatt. — Czretulescu, a román külügyi hivatal ujonnan kinevezett főtitkára f. hó 9-én utazott Párisba uj állomását elfogadni.

Vonatvezető mint — bába. A magyar államvasutak vonatvezetői nemcsak a mozdonygyek áttyugtatásához értenek, hanem ugy látszik, halokszülő-tanfolyamot is látogattak. Ennek lehet következtetni legalább abból az esetből, mely tegnap este a bécsi vonaton Gödöllő és Vácz között történt. A jegyek nézegetése közben ugyanis a vonatvezető észrevette, hogy egy uri asszonyságot a gőlya környéke. Oratosságból tehát ott maradt a folyosón, a kupé közelében. S ezt nagyon helyesen tette, mert csakhamar módjában állt, hogy megmentse lelőtő orhigy élését. A gyermek korai szülés folytán elhalt ugyan, de az anya vérzésés a derék vonatvezető elállítá s átalában oly szakavatottságot árult el, hogy az urhölgy valóban neki köszönhetí élete megmentését.

Zsinati képviselők választása. A roszynói ag. hitv. görögkat. egyhász e hó 6-án tartott közgyűlésében ejtette meg a zsinati kép ivelőválasztásokat, mégpedig ugy, hogy világi képviselőkül Szentivanyi Árpád és Szontagh Pál, egyházi képviselőkül Terray Gyula és Balázsár Antal, lanárképviselőkül pedig Kramarcsik Károly és Höck József választatnak meg.

A királynő Korfuban. Királynőnk korfui palotáját, melyet néhány nap múlva megtátgat, Achilles görög hős után Achilleo nak nevezik el. Corrido Italai Napoly építési kesztette. A 3 emeletes épület 32 lakhelyiséget foglal magában. A királynő Miramaren át utazik Korfuba.

Olcsó politikusok. A bukaresti román ifjúság — csak nagy vesuti szabadjegyet kapjon, — kötelező nyilatkozat adott a gyurgyevó kongresszuson — a Balkán-kérdés felett. Ugyanis Bukarestbe vonatozó ifjú vasuti jegy 2—3 frt, és ha ezen pár forintért eláll ásnak a Balkán-kérdés fesszegetésétől, vagy 5—6 frtért nem állanának e el a román kérdésről is?

Temesvár magyarosodása. Temesvár város iskolaszéke Telbisz polgármester elnöklete alatt elhatározta, hogy az összes elemi iskolák második osztályában is csak a magyar nyelvet fogja tanitani, a melyet nyelv oktatását pedig a harmadik osztályban kezdik, mire már a gyermekek a magyar nyelvet tökéletesen elsajátitottak. — A magyar nyelvtörzsiségyelet a délvidéki hasonczelv egyleteket szeptember 27-dre közös értekezletre hivta össze, délmagyarországi közmüvelődési egyesület alaktása végett.

A román kormány a bevándorlás ellen. A belügyminiszter értesitette a fókapitányságot, hogy a román kormány csak azokat a kereseketjelen és elszegénydett egyéneket fogja Romániába bocsátani, kik az illető román diplomáczial képviselő vagy ügynökség által láttamozott útlevéllel lesznek ellátva.

Gyönyörű állapotok. Dorohoiban (Romania) f. hó 6 án éjjel, az utani rendőrfőkapitány Ghergel és rendőrfőbiztosa Cambán közöt támadt egyenetlenség következtében az összes rendőri legénysége közöt vérés összetűkösége kelett s a dolog, mely vérekedés kozben egyik fél a másikat elfogatni igyekezett. A rendet végre a katonaság állitotta helyre és Ghergel ur másnap leközönt.

Emlékalbum az orosz zsidók javára. Az István főherczeg szálló egyik termében a magyar iró- és művészvilág számos előkelő tagja gyűlt egybe az orosz zsidók javára kiadandó emlékalbum ügyében. Az elhatározta, hogy a földönfutókká lett orosz zsidók felsegélyezésére emlékalbumot ad ki, a mely a magyar iró és művészek, legjelesebbjeinek közreműködésével fog megjelenni és a mely egyuttal tiltakozás is lesz a szabad magyar nemzetnek az orosz önkény ellen. Több felszólalás után, a melyekben a mozgalom emberbaráti jellege hangoztatott, az értekezlet megválasztotta a szerkesztő-bizottságot, melynek elnöke Majláth Béla.

A Mannlicher diadala. A Mannlicher ismétlő-fegyvert, mint azt tárviratok és ujdonszgok már jelentették, Chilében nagy diadalt aratott, s csakis e fegyvernek köszönhetik a chilei kongresszistak, hogy Balmaceda erősebb és fegyelmezettebb hadait megverték. Ez a fényes diadala a mi hadseregünk fegyverének az angol hadügyminisztériumot rábirta, hogy a Mannlicher fegyver komoly tanulmányozását s kipróbálását határozza el oly czélból, hogy az angol hadseregnek is Mannlicher-féle ismétlőfegyvereket adjanak a kezébe. Noha eddig csak az osztrák-magyar hadseregnek van ilyen fegyvere, (a németek nem ugyanilyen) nincs olyan határozat, mely tiltaná, hogy a fegyvert idegen hatalmak is megszerezhessék, s igy az angol hadügyi miniszter bizik benne, hogy megszerezheti ezt a fegyvert, melyet sokkal jobbnak tart, mint a Lebel-fegyvert.

Törvényszéki csarnok.

Dragus Bukur fölött ült törvényt tegnap, folyó hó 11-én a biróság. Nevezett a télen többed magával az erdőre ment fáért a hazajövet Oltyán Radu terhelt szánjára lőt; de ez nem engedte, hogy az amugy is nehéz szánat a hegynek felfelé menet nehezebbé tegye s leszállította, illetve lehuzta a szánról; ezért az udvaritalanságért Dragus Bukur egy karóval adott feleletet s Oltyán kezelejét ugy megütötte, hogy öt hétig tartó sérülést, sőt csontrörést okozott.

Azonban tettét mindig bánta s a tárgyalason is sajnálta, hogy ilyen elégtételt szerzett magának. — Miután mar többször büntetve van s épen vereksédért — még mindig enyhe fölvi bórtönre itéltetett.

Azután Bedő Vilma 17 éves szolgálóra került volna a sor, de társa, kivel együtt lakik és egy háztartásban van, megbocsátotta a botlást s nem kivánta megtöntetését a tőle lopott ruhákért; igy azután felhagyatott a további eljárás a biróság részéről.

Közgazdaság.

—

Kiviteli forgalmunk Bulgáriával. A nagymélt.ságu kereskedelemügyi miniszterium a kereskedelmi és iparkamarákat a Bulgáriával való kereskedelmi viszonyokról szóló iratok tárgyában egy magas leiratot intézett, a melynek tartalma a következőkben az érdekelt közönséggel közöltatik: A budapesti kereskedelmi muzeum szóbai kérjvisélőségének utazója Philippopel, Burgas, Jamboli és Tatar-Bazardsik bulgár városokat az ottani kereskedelmi viszonyok tanulmányozása czéljából bejutazván, az alulás ezen utazásról tett jelentésben felemiti azon akadályokat is, melyek e piaczokon áruczikkeink kelendőségének útjában állanak.

Igy pl. jelentékeny nehézséget okoz az üzleti összeköttetések létesítésénél, hogy kiviteli czégeink árjegyzékoket bulgár, vagy legalább francia nyelven nem adják ki. A magyar és német nyelv ismeretének hiánya miatt az ily nyelven kiadott árjegyzékek csekély gyakorlati eredményre vezetnek.

Különös nehézséget okoz továbbá az arumintát teljes hiánya.

Jelentékenyebb megbízásokat Bulgáriában csakhamen kivétel nélkül áruminták alapján történnek. Ezt a vevők a külföldi czégek utazóinak eljárása következtében már annyira megszokták, hogy p. o. német czégek bányászközüt vasutakat, fa- és vasbutorokat, angol czégek pedig mozgászdasági gépeket, malom- és egyéb gyári berendezéseket, minlatur minták mellett ajánlanak megrendelésre. Ezokból czégeinknek szinén ajánlatos volna, hogy a vevőket a kiváló áru minősége fölöl minták bemutatása által előzetesen tájékoztak.

Nem kevésbbé hátrányos, hogy kiviteli czégeink az árakat nem frankokban tüntetik ki. A vevő közönség ugyanis nem hajlandó magát az aranyvaluta ingadozásainak kitenni s czért más, mint a frank értékfogadásétól idegenkedik.

Végül a vevőközönség számitását megnehezíti, hogy kiviteli czégeink az árakat Budapestről és nem Szófiáról vagy Zaribrodról számítják, miután a kereskedő levelei piaczokról a határig fizetendő viteldijtételekről a vevőközönség nincsen tájékozva.

Az egyes áruczikkeket illetőleg az emlitett utazó jelentéséből kiemelendő, hogy Philippopel vassal, gyarmatárukkal, fűszerrel, festékárukkal, üveg és kézmüárukkal, apró áruk kélni kereskedést tűz. A Philippopeli piaczon vevőre találnak az európai czikkek a szinre, minőségre, vagy formára való különös tekintet nélkül. Czikkeink közül leginkább megzógazdasági gépek, vasárk, kályhák és tüzhelyek, szesz, olcsó ablaküveg és üvegáruk, müvirágok, lámpák, kész fém-, nói és gyermekruhák, olcsó bőrönöd- és szijgyártó áruk, fegyverek, kocsik, fa- és vasbutorok, papiros, férfi- és nói kalapok, optikai árak stb. kereszteinek.

Burgas mint gabona és bőrgyűjtő és kiviteli hely bir fontosséggal. Ezen piaczot a Tirnowa-Semlini vasuti vonal megnyilta óta az európai gyárak utazói sürün látogatják.

Jamboli kereskedelme legnagyobb részt vas-, fémtrgárikra és czégeinkes apróárukra szorítozik. Paluturokkal kedvező üzletre volna kilátás, ha azokból állandó raktár tartatnék.

Tatar-Bazardsikban csupán kis üzletek vannak, melyek leginkább philippopeli kereskedőkkel és bizományosokkal alánnak összeköttetésben.

Brassói piaczi árak.

Szeptember hó 11-én.

Buza legszebb	7.70	Kása	4.70
„ közepes	7.20	Borsó	9·—
„ gyenge	6.40	Lencse	14·—
„ elegy	4.60	Paszulj	4.80
Rozs, szép	5.50	Kendermag	10.—
„ közepes	5.40	Burgonya	5.40
Árpa szép	4.50	Marhahus, klgr	—.18
„ közepes	4·30	Disznóhus	—.48
Zab szép	2·40	Juhhus	—.25
„ közepes	2·30	Faggyu friss	—.24
Törökbuza	5.40	Faggyu olvaszt	—.36

Budapesti értékösszde.

1891. szept. 11-ik ácfolyam.

Magyar arany	4% ...		103·30
„ papirjáradék	5%	-os	100·65
„ Vasuti kölcsön arany	4½%	-os	115·75
„ „ „ ezüst	4	% -os	97·75
„ Keleti vasut kölcsön I. kiadás			112·—
„ „ „ „ II.			—·—
„ „ „ „ III.			—·—
„ földtherm. kötvény			89·75
Horvát-szlav. kölcsön kötvény kiadás			104·—
Magyar d.-szava kötvény			—·—
„ nyeremény kölcsön			140·—
Tisza szab. és szegedi sorsjegy			130·25
Osztrák papir járadék			90·95
„ ezüst „			90.75
„ arany „			109.80
1860-iki osztr. államsorsjegy			136·75
Osztr. magyar bank részvény			100·9—
Magyar hitelbank részvény			328·—
Osztr. hitelrészvény			278·75
Ezüst			—·—
Cs. és kir. arany			5 58
„ „ „ vert			5·57
20 frankos (Napoleond'or)			9·30½
Német márka			57·55
London			117·20
Párisban			46·30
Osztr. járadék	5%		104·95

11211/1891. sz.

Pályázat.

A Wehrmacher József-féle alapitványból adományozandó egy 400 frtos évi ösztöndij a a törvényes tanulmányi időre vallás- és nemzetiségre való tekintet nélkül egy oly hallgatónak, a ki valamely bel- vagy külföldi egyetemet vagy az egyetemmel egyenrangu tantézetet látogatja s törvényes bizonyitvány által igazolja, hogy a felső gimnáziumot vagy felső reáliskolát, vagy pedig ezekkel egyenrangu más előkészitő iskolát végezte.

Ezen ösztöndijra pályázók tartoznak a kellő időben beljegyzett és felszerelt folyamodványaikról folyó évi **oktober hó 1 ig** alulirt városi tanácsnál átnyujtani és az alapitó-levél értelmében kimutatni, hogy Erdélyben azaz a Magyarországgal való egyesités előtt Erdély nagyfejedelemséget képezett országrészben születtek és szegények, azaz, hogy sem maguk a pályázók, sem pedig szülőik annyi vagyonnal nem birnak, hogy abból a tanulmányi költségeket fedezni képesek lennének.

Brassó, 1891. évi augusztus hó 29-én.

A városi tanács.

(87) 1–3

Önkéntes árverezés.

Alulirott jelenti, hogy *kedden, szeptember hó 15-ikt* fogva naponként reggeli 9 óratól délután 5 óráig a **„Zöld fa“ szálloda** *kerti termében* következő tárgyak azonnali készpénzfizetés mellett árverés utján a legtöbbet igérőnek el fognak adatni, ugymint:

Szoba- és kerti bútorok, ágynemőek, sodronymatráczok, lószőrmatráczok, ágy- és asztal fehérnemők, porczellánedények, evőeszközök, konyhaedények, és mosókészlet, egy társaskocsi, egy landauer, egy hintó, lószerszámok és lovak stb. stb.

(95) 1—2 **Tief Zsuzsánna.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 1118/1891. közs.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint Fogaras megyében levő *Szunyogszék* községben, Bottalu és Földvár vasuti állomásokhoz közel, a „Dumbrava" nevű erdőrészben 5286 kőbánter épület- és szerszámfa, 720 kőbánter dorongfa és 360 kőbánter galyta, 7639 frt 20 kr. kikiáltási ár mellett folyó évi **október 13-án** nyilvános árverésen eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-kát bánatpénz gyanánt az árverés megkezdése előtt, a községi elöljáró kezeihez letenni. Az árverés megkezdéséig írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak. Az árverési feltételek a községi irodában megtekinthetők a hivatalos órák alatt.

Szunyogszék, 1891. szeptember 2.

A községi elöljáróság:

Neguleiu Joan,
biró.

(86) 2—3

AZ

„EXCELLENT"

orsó czérna vételénél, a t. cz. közönség kéretik a valódiságot jelző

(91) 1—4

oroszlán védjegyre figyelni.

Moso- és tisztító intézet.

A tárgyak legnagyobb kímélete! **Olcsó és pontos szolgálat.**

Van szerencsém a n. érd. közönségnek tiszteletel jelenteni, hogy **Brassóban, Szélespatak 7. sz. a.**

mosó- és tisztító intézetet

rendeztem be, a hol is *fehérneműt, csipkéket, függönyöket*, valamint általa jobb mindennemű *mosószöveket* mosás, tisztítás és kitakarításra a legjobb bécsi rendszer szerint a legnagyobb kímélet mellett és olcsó áraknál elvállalok.

A t. közönség kényelmére való tekintetből a mosandó tárgyak háztól elhozatnak s készen haza is szállittatnak, csak a szives megbizásokat kérem hozzám, Szélespatak 7. sz. alá intézni.

A n. é. közönség jóakaratu pártfogását mély tisztelettel kéri

(94) 1—3 **Grün Sára.**

Sok pénzt

szerezhetnek *minden álldsu tisztességes egyének*, kik bank képtisztességüket (*törvényszerűen kiállított* **részletivek és sorsjegytársasági könyvecskék**) átvenni akarják.

Üzletünk 25 év óta áll fenn

Szigoru és szilárd alap. Legmagasabb jutalék jutalomdijjal, esetleg állandó fizetéssel.

Ajánlatok intézendők a

Betéti Társaság DIRNFELD testvérekhez

Budapest, V. Fürdő-utca 4. sz.

(72)

Lópiacz 16. sz. a. **Üzlet-megnyitás.** Lópiacz 16. sz. a.

Alólirott bátor vagyok a n. érd. közönség b. figyelmét felhívni, hogy helyben, **Lópiacz 16. sz. a.**

JIRKOVSKY V. F.

czég alatt egy **férfiruha-üzletet** nyitottam.

Scherg Vilmos és társa brassói, brünni, és **bécsi** házakkal fenn álló előnyös összeköttetésimnél, valamint azon körülménynél fogva, hogy kitűnő munkaerőt felett rendelkezem, azon helyzetbe jutottam, hogy képes vagyok olcsó árak mellett jó és csinos munkát szallítani, ezért szükség esetében kegyes pártfogásért esedezem.

Tisztelettel

(90) 3—3 **Jirkovsky V. Fridolin.**

Lópiacz 16. sz. a. Lópiacz 16. sz. a.

Értesités.

Tiszteletettel tudomásra hozom, hogy folyó évi október 1-én a kereskedelmi egyszerű és kettős könyvvezetés, számvitel és levelezésben, nemkülönben a váltójogban, ugy magyar, valamint német nyelven is tanfolyamat nyitok.

Nöknek különitett oktatás.

Előjegyzéseket naponta folyó évi szeptember 30-ig készségesel elfogadok.

Szent-Iványi Soma

gyakorl. könyvelő,

jelenleg az idegenforgalmi irodában.

(74) 3—5

Lakások és egy korcsma

bérbe adó, Hentes-utcza 3. ház sz. a.

Továbbá

Egy, 4 szoba és egy konyhából álló lakás kiadó, Hirscher-utcza 2. h. sz. a.

(88) 2—3

Üzletátvételi hirdetés.

Tiszteletettel alólirottaknak van szerencsénk a nagyérdemű közönség becsos tudomására hozni, hogy a *25 év óta* fennálló **Járosy János** ur tulajdonát képezett, **Kapu-utcza 61. sz. a.** lévő temetkezési üzletet átvettük és ujonnan berendezve mindennemű halotti készletekkel **a legegyszerübbtől a legfinomabbig**, tovább folytatjuk.

Készletben tartunk saját készitményü **utánzott érczkoporsókat** (imitirt metall) fehér és barna szinben, továbbá cserefa- és lágyfából készitteket, ugyszintén halotti öltözékeket, gyászkoszorukat és szalagokat, valamint általában a temetéshez megkivánható mindennemű halotti készületet helyben, ugyszintén a vidékre a legjutányosb árak mellett, és pontos kiszolgálatásért kezeskedünk.

Egyuttal bátrak vagyunk a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani a nálunk raktaron lévő és általunk megrepóbalt, gyorsan száradó **olaj lak padimentum festéket** magánhasználatra, ugyszintén tetszés szerinti szinü és mennyiségü általunk készitett olajfestéket.

Végül elválaljuk az asztalos szakmába vágó mindennemű uj és régi munkáknak jutányos és pontos elkészitését

Tisztelettel

Zsarnoczky László és Kádár Lajos.

(83) 3—5

Alapittatott 1858-ban. Ő császári és királyi Fensége József főherczeg udvari szállitója. **Alapittatott 1858-ban.**

WALSER FERENCZ

Első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára, harang és érczöntöde

BUDAPESTEN, VII Rottenbiller-utcza 66. szám.

A legmelegebben ajánljva a nmélt. ő. belügym. úrnak 1889. évi január 15-én 82,502 II. szám alatt az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendeletével.

E kegyes körrendeletből vagyunk bátrak ide iktatni a következőket:

„Walser Ferencz tűzoltószer-gyáros a magyar országos tűzoltó-szövetség jelentése szerint legelső volt, ki a rendszeres tűzoltás megbonosításának és a szervezett tűzoltóságok létesítésének kezdettől fogva nagy áldozatkészségével és egész odaadással azon fáradozott, hogy a rendszeres tűzoltás igazságunk gyakorlati tekintetben mindenkép megfelelő tűzoltó gépeket és tűzoltási felszereléseket készitsen; gyártmányaiban ma már oly tökélyre vitte, hogy azok győzelmesen állották ki a versenyt a külföldi legjelesebb gyárak hasonnemű gyártmányaival és maga személyében mint gyáros nemcsak a belföld, hanem a külföld tűzoltói körében is kiváló tiszteletben részesül. Mindétoguva a nevezett Walser Ferencz czégre annál inkább figyelmeztetem a törvényhatóságot, miután nevezett czég, kinek gyártmányai már 1877-ben a 49,601 B. M. sz. rendeletével a törvényhatóságoknak ajánlva lettek, a lefolyt évtized alatt minden tekintetben beválottta a hozzá fűzött várakozásokat."

Támaszkodva ezen megtiszteő ajánlatára a nmélt. belügyminiszter urnak s hivatkozva a mult évben a minden községben szervezendő tűzoltóságnak az előirás szerint tűzoltószerekkel kötelezettté tett ellátására **részletfizetésre** *szállitok egyes községeknek mint egyes járásoknak és megyéknek, a magas kormányrendelet alapján berendezett*

26 *

községi egységes vészvonatokat,

továbbá nagyobb községek és a szervezendő tűzoltóságok részére kocsi- és mozdonyfecskendőket, vizhordókocsikat, tűz- és mászólétrákat, és minden egyéb mentőeszközöket és köteles tűzoltóegyletek egyéni felszereléseit a legutolsó részletekig. Ugy az egységes vészvonatok, mint a 105 millimeter hengerátmérővel biró más tűzfecskendők, kizárólag a magyar egységes csavarnak elfogadott Walser-féle tömlőcsavarral láttatnak el. Már létező, de más idegen csavarral ellátott fecskendők a magyar egységes csavarra átidomittatnak, mely végre az illető vizszállító könyökdarab beküldése kéretik.

Árlapok és költségtervezetek dij- és bérmentesen eszközöltetnek.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány eddig készitett tűzfecskendőkből hazánkban 9 ezer darabnál több van használtban.

Brassó. Nyomatott a kiadó-tulajdonos KÖZMŰVELŐDÉS irodalmi és műnyomdai részvénytársaság könyvnyomdájában.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.